

A Fővárosi Ítéletábla az Andrási és Hegedűs Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Andrási Gergely) által képviselt felperes neve (felperes címe .) felperesnek - a Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Szabados Gergő) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. február 7. napján meghozott 4.P.21.961/2017/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a képmáshoz fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítását mellőzi.

Az alperes által fizetendő sérelemdíj összegét 500.000 (ötszázezer) forintra leszallítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 21.150 (huszonegyezer-százötven) forint+áfa elsőfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 112.000 (száztizenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 82.000 (nyolcvankétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A felperes és az alperes a másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes műsorszórásában látható ... című műsor munkatársai a Fővárosi Ítéletábla Katonai Tanácsa 2016. november 11. napján tartott fellebbviteli nyilvános üléséről riportot készítettek. A felperes a büntetőeljárás III. rendű vádlottja volt, aki a tárgyaláson egyenruhában vett részt, melynek ujján az állományjelzőt, a mellkasán hímzett névkitűzőt viselt. A tanács elnökének kérdésére a vádlottak közül a felperes úgy nyilatkozott nem járul hozzá, hogy a sajtónak a tárgyaláson jelenlévő

munkatársai róla kép és hangfelvételt készítsenek.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését a felperes bűnösségét megállapító részben nem változtatta meg és a felperest a pótmagánvádló által megjelölt körben bűnösnek nyilvánította hivatalos eljárásban, társtettesként elkövetett bántalmazás büntette miatt.

Az alperes a tárgyalásról készített riportot a ... csatornán a 2016. november 11. napján 18:00 órakor kezdődő „...” és a 2016. november 12. napján 00:15 órakor kezdődő „...” című hírműsorban, továbbá társcsatornáik közül november 11-én a ... csatornán a 23:20 órakor kezdődő, a ... csatornán a 16:45 perckor kezdődő hírműsorokban mutatta be.

Ezen hírműsorok az alperes internetes elérhetőségén 2016. november 11. és 2017. január 30. napjáig bárki számára, időkorlátozás nélkül, tetszés szerint megtekinthetők voltak.

A riportban az alperes a felperest arcát kitakarva mutatta be, azonban a zubbonyán a ...i Rendőrkapitányság által kibocsátott, női tenyér méretű állományjelző és a felperes nevét sötétkék alapon fehér betűkkel bemutató, hímzett, 1×10 cm-es névkitűző olvashatóan látszott, továbbá a felperesnek az utolsó szó jogán elmondott szavai eltorzítás nélkül hallatszottak.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg azt, hogy az alperes megsértette a képmáshoz és hangfelvételhez való személyiségi jogát, amikor a riportban felismerhető módon mutatta be, mert arcát ugyan kitakarta, de hangját nem torzította el és a névkitűző, valamint a névtábla alapján személye beazonosíthatóvá vált. Ezen túlmenően 1.500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Perköltségigényét a megbízási szerződés alapján 300.000 forint+áfa és tárgyalásonként további 25.000 forint+áfa összegben terjesztette elő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a kifogásolt műsorszámban a felperes képmása kitakarással került, az egyenruháján látható állományjelző és a névkitűzőn szereplő név a távolság miatt nem olvasható, így a felperes személye az átlag néző számára nem volt beazonosítható. Amennyiben a felperes ismeretségi körében volt olyan személy, aki a riport alapján felismerte, az nyilvánvalóan annak a következménye, hogy a felperes tájékoztatást adott részére a büntetőeljárásról.

Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes a bűncselekmény elkövetésekor közhatalmat gyakorló hivatásos személy volt, akinek a társadalomra kiemelten veszélyes jogellenes tevékenységéről való tájékoztatás, illetve annak szabad bírálata a sajtó alapvető joga. Olyan eljárásról tudósított ami kiemelt közérdeklődésre számot tartó esemény. Hivatkozott e körben a 7/2014. (III. 7.) AB és a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban kifejtettre.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének túlnyomó részben helyt adott és megállapította, hogy az alperes a 2016. november 11. napján 18:00 órakor kezdődő, ... című hírműsorban megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez való jogát azzal, hogy a műsorban 11:55 perctől látható riportban 12:57 és 13:01 perc között jól láthatóan bemutatta a felperes állományjelzőjét és a nevét tartalmazó névtábláját továbbá azzal, hogy 13:04 és 13:13 perc között a felperes hangját torzítás nélkül bemutatta. Azzal is, hogy a 2016. november 12. napján a 00:15 órakor kezdődő ... című hírműsorban, 14:27 és 14:30 perc között jól láthatóan bemutatta a felperes állományjelzőjét és a nevét tartalmazó névtábláját továbbá azzal, hogy, 14:34 és 14:43 perc között a felperes hangját torzítás nélkül bemutatta.

Megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez való jogát, hogy a fentiek szerint körülírt felvételeket a ... csatornán 2016. november 11. napján 23:20 órakor kezdődő és a ... csatornán 2016. november 11. napján 16:45 órakor kezdődő hírműsorokban, továbbá az alperes honlapján 2016. november 11. - 2017. január 30. napjáig tartó időszakban szintén közzétette.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.300.000 forint tőkét, továbbá 403.850 forint perköltséget.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns jogszabályként ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §, 2:43. §, 2:45. §, 2:48. §, 2:51. §, 2:52. §.

Rögzítette, hogy a Ptk. a hatálybalépését megelőző bírósági gyakorlattal egyező módon követelményként írja elő, hogy az érintett hozzájárulását be kell szerezni az őt ábrázoló képfelvételek elkészítéséhez és nyilvánosságra hozatalához egyaránt. Ez alól nem jelent kivételt a büntetőeljárásról szóló tudósítás sem. A hangfelvételek készítése és felhasználása a képfelvételekre vonatkozó szabályokkal egyező módon lehetséges jogszerűen. Az a perben nem volt vitás, hogy a felperes képének és hangjának rögzítéséhez, a felvételek felhasználásához hozzájárulást nem adott.

Az alperesi védekezésre tekintettel ezért azt vizsgálta, hogy a felvételekkel érintett társadalmi vita folytatásához, szükségszerűen hozzájárul-e a felperes személye (képmása, hangja) bemutatása.

E körben arra a megállapításra jutott, hogy az alperes érvelése nem helytálló, mert a felperest a kép- és hangfelvétel nem szolgálati működése során ábrázolta, mutatta be, hanem annak következményeként. A bírósági eljárás nem közéleti esemény, arra a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 74/B. § (1) bekezdésében írt szabályok az irányadók, függetlenül attól, hogy valamely hivatásrend tagjával szemben folyik-e az eljárás vagy sem.

Ezt követően azt vizsgálta, hogy a hang- és képfelvétel bemutatása alkalmas volt-e a felperes által hivatkozott hátrányok előidézésére. Ennek során jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, hogy az alperes a felperes hangfelvételhez fűződő jogát azzal együtt sértette meg, hogy a felperes közvetlen szolgálati helyét bemutató állományjelzőt, illetőleg a felperes vezeték és keresztnévét bemutató azonosító névtáblát is láthatóvá tette. E körben a felperes személyes előadására és a kihallgatott tanúk vallomására tekintettel azt állapította meg, hogy olvasható módon mutatták be a felperes névtábláját, illetőleg az állományjelzőjét, amely a hangazonosítás mellett további módon tette a felperes személyét felismerhetővé.

Mindezekre tekintettel azt állapította meg, hogy az alperes a felperes állományjelzője és névtáblája kitakarásának mellőzésével készített képek, és a hangját eltorzítása nélkül bemutató hangfelvétel közzétételével a felperesnek a Ptk. 2:48. §-ban írt hangfelvételhez való jogát megsértette.

A sérelemdíj összegének megállapításakor figyelemmel volt arra, hogy az egyes közzétételek mely napszakban történtek, azok, mekkora nézettséget elérő műsorokban kerültek bemutatásra. Mivel a november 11-én a ... .. című műsor, illetőleg a ... csatornán 16:45 órakor bemutatott hírműsor nézettsége jelentős, ezért ezen jogsértések kapcsán a bíróság a 200.000-200.000 forintban állapította meg a sérelemdíj mértékét. A november 12-én a ... című műsorban, illetőleg a ... csatornán látható hírműsorban, az éjszakai órákra eső bemutatásra tekintettel jogsértésenként 100.000-100.000 forintban látta megállapíthatónak a sérelemdíj mértékét.

További 200.000 forintot tartott indokoltnak, amiatt, hogy a jogsértő alperesi közzététel 2016. november 11. és 2017. január 30. közötti 80 napos időszakban az alperes hírműsorait ismételtelen bemutató internetes hozzáféréssel is bárki számára, bármely időpontban megtekinthető volt.

Köztudomású ténynek tekintette, hogy a felperesre hátrányos az olyan bemutatás, amely a bíróság előtti felelősségvonás közben mutatja. Mérlegelési körbe vonta azt, hogy a személyének azonosítása a rendőri bántalmazással kapcsolatos társadalmi vita lefolytatásához szükségtelennek tekinthető. Értékelése szerint, a korábbi társadalmi szerepvállalása, a rendőr főtörzsőrmesterként gyakorolt

szolgálati működése nem tekinthető kiemelkedő súlyúnak.

Megjegyezte, hogy a felperes azonosíthatóságát az alperes sem érezte ehhez szükségesnek, mert arcát a felvételeken kitakarta, a műsorok internetes elérhetőségét önként szüntette meg.

További 500.000 forint sérelemdíjat az alperesi jogsértésnek a felperes környezetére, illetőleg a felperes személyére eső hátrány és annak a felperes későbbi munkavállalásra gyakorolt hátránynak a súlyára, mértékére tekintettel tartott indokoltnak. E körben a perben kihallgatott ... tanú vallomására volt tekintettel.

A perköltség viseléséről és összegéről a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 81. § (1) bekezdése alapján határozott A pernyertesség-pervesztesség arányát a felperesre előnyösebb 87%-13% arányban határozta meg. Erre tekintettel az indokolás szerint az alperest marasztalta a 78.300 forint eljárási illetékből és a felperesi ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére.

A felperest képviselő ügyvédnek járó díjat a 32/2003. (VIII. 30.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel 400.000 forintban állapította meg. Figyelembe vette az alperes kis mértékű (13%-os) pernyertességét is. Az alperest marasztalta továbbá a felperes által előlegezett 3.850 forintos tanúdíjkörében is.

A felperest a 11.700 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. és 15. §-a szerint kötelezte, amely az illeték utólagos megfizetésére vonatkozóan a pervesztes alperesre is kiterjed.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, elsődlegesen a felperes keresetének teljes elutasításával, másodlagosan a sérelemdíj összegének mérséklésével.

Továbbra is fenntartotta azon védekezését, hogy a felperes képmásának kitakarása, illetve az állományjelző és a névtábla olvashatatlansága miatt személye nem volt beazonosítható a tudósításban.

Érdemben fenntartotta, hogy a közvélemény tájékoztatásához fűződő érdek a perbelihez hasonló eljárások esetében erősebb, mint a felperes személyiségi joga.

Hivatkozott e körben az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) és az Alkotmánybíróság gyakorlatára. E szerint a közügyek vitatását biztosító alapjog gyakorlása során a felperes hozzájárulása nélkül is felhasználhatta a róla készült felvételeket a Ptk. 2:44. § alapján.

A sérelemdíj vonatkozásában a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésére és a Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiumának 1/2013. (VI. 17.) állásfoglalására, valamint eseti döntésekben kifejtettek tekintettel arra hivatkozott, hogy a felperes konkrét joghátrányt nem jelölt meg, ilyenre csak általánosságban hivatkozott, mely hivatkozást a tanúk vallomása sem támasztotta alá. Nem bizonyította, hogy harmadik személyek a büntetőeljárásról az alperesi tudósításból szereztek tudomást. A nézettségi adatok tekintetében az elsőfokú bíróság megállapításait semmivel sem támasztotta alá. Ezen túlmenően a bekövetkezett hátrányokat kétszeresen értékelte. Indokolási kötelezettségének sem tett eleget, amikor nem fejtette ki, hogy a megítélt sérelemdíj mennyiben alkalmas a kompenzációra.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Keresetösségi joga körében arra hivatkozott, hogy az alperesi felvételek alapján a felperes beazonosíthatóvá vált, erre már hangjának torzításmentes bemutatása is alkalmas volt.

A jogsértések körében arra hivatkozott, hogy a tájékoztatáshoz fűződő érdek nem előzi meg a felperes személyiségi jogvédelmét és a sajtószabadság sem lehet korlátlan. Vitatta, hogy a felperes a Ptk. 2:44. § szerinti közszereplő lenne.

Nem tekinthető az alperes által készített riport a Ptk. 2:48. § (2) bekezdése szerinti tömegfelvételnek sem.

A sérelemdíj körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj az irányadó bírói gyakorlatra is tekintettel nem eltúlzott. Figyelemmel kell lenni e körben annak szankció jellégére és arra is, hogy egy országos nézettségű hírműsorban a műsorkészítőket fokozott felelősség terheli.

A fellebbezés részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, levont következtetéseivel a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.

Elsősorban azt hangsúlyozza, hogy ugyan egy büntetőeljárás ténye az az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 3. § 4. pontja alapján az azzal érintett különleges személyes adatának minősül, teljes titokban tartása fogalmilag kizárt. Arról a magántitokkal szemben számosan szükségszerűen értesülnek, arról bizonyos feltételek mellett a nyilvánosság is tudomást szerezhet. A személyes adatok védelméről ezen eljárás során elsődlegesen az eljárásjogi törvények gondoskodnak. A Be. elsőfokú bíróság által is hivatkozott rendelkezése alapján ezért a büntetőeljárással érintett személyről a tárgyalás során csak engedélyével készülhet kép- és hangfelvétel. Nem állítható fel analógia a hatósági személyt intézkedés közben ábrázoló képfelvételekkel, ezért az Alkotmánybíróság 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában kifejtettek nem alkalmazhatók, a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban kifejtett érdekmelegelés sem végezhető el.

Nem osztotta ezért az alperesi fellebbezés azon érveit a másodfokú bíróság, miszerint a közvélemény tájékoztatásához fűződő érdek erősebb volna a felperes személyiségi jogánál és azt sem, hogy a felperes hozzájárulására a felvételek elkészítéséhez és felhasználáshoz a Ptk. 2:44. § rendelkezései miatt nem volt szükség.

A tárgyalás nyilvánossága ugyanis, mint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében is megfogalmazott garanciális alapelv, mindenekelőtt a tárgyalóterem nyilvánosságát, a bírósági eljárás és döntés figyelemmel követhetőségét, kontrollálását jelenti. Alapvető indoka nem a közéleti vita általános információs érdeke, hanem az eljárásban érintettek védelme azzal, hogy jogaikról a bíróság a tárgyalás nyilvánosságának színe előtt döntsön. A tárgyalóterem ugyanis önmagában nem a közügyek vitájának fóruma, hanem a vádról vagy a peres felek jogairól döntő igazságszolgáltatás helyszíne. Az igazságszolgáltatás általános és a perben résztvevők speciális érdekei, jogai mentén a tárgyalóterem sajtónyilvánossága tehát másképp ítélendő meg, és a sajtószabadság korlátozása ez esetben szélesebb körben minősülhet indokoltnak, mint a közügyekről, jelenkori eseményekről szóló szokásos tudósítások kapcsán {3021/2018. (I. 26.) AB határozat [26]}.

Mindezek miatt az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes azzal, hogy a felperes hangját torzításmentesen mutatta be hírműsoraiban, megsértette a Ptk. 2:43. § g) pontjában nevesített, a 2:48. § (1) bekezdésében körülírt személyiségi jogát, figyelemmel arra, hogy a felvételek nem vonhatók a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésében meghatározott azon felvételek körébe, melyek esetében az érintett hozzájárulására nincs szükség.

Nem értett azonban egyet a másodfokú bíróság azzal az elsőfokú bírósági megállapítással, hogy az állományjelző és a névtábla bemutatása útján a felperes képmáshoz fűződő joga is sérült. A képmás a személyiség olyan egyedi jellemzője, amely önálló védelmet élvez a személyiségi jogok között, annak sérelme nem valósul meg más nevesített személyiségi jogok megsértésén keresztül. A képmás ugyanis az ember külső megjelenésének, egyedi, csak rá jellemző, vizuálisan érzékelhető tulajdonságainak összessége. Az más, tárgyas dolog (névtábla) bemutatásán keresztül nem jeleníthető meg. A névtábla és az állományjelző felfedése révén a felperes ténylegesen a

beazonosíthatóságát sérelmezte, ami legfeljebb a magántitok körében értelmezhető. Azt csak megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az állományjelző önmagában nem teszi a felperest beazonosíthatóvá, figyelemmel arra, hogy az szolgálati helyének tágabb körét (... megye) jelölte csak. Éppen ezért a jogsértés megállapítása körében annak nem volt döntő jelentősége, hogy ezek a jelvények mennyiben voltak felismerhetők, mennyiben szolgálták a felperes felismerhetőségét.

A megállapított jogsértés miatt igényelt sérelemdíj körében ugyancsak részben volt alapos az alperesi fellebbezés.

Azzal nem értett egyet a másodfokú bíróság, hogy a sérelemdíjat a bekövetkezett nem vagyoni hátrány értékelési szempontjai vonatkozásában elkülönülten, egyenként lehetne megállapítani. Így külön összeget lehetne meghatározni minden egyes közzététel, az internetes megjelenés miatt. Ezen felül újabb összeg kerüljön meghatározásra a felperes környezetére gyakorolt negatív hatás miatt. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdés szerint ugyanis a sérelemdíjat az összes értékelési szempont figyelembevételével egy összegben kell meghatározni.

A felperes ugyanakkor nem adott elő olyan körülményeket, amelyek a jogsértés folytán őt ért hátrányok körében a köztudomású tényeken túlmutató és ezért az általános bírói gyakorlattól eltérő mértékű sérelemdíj iránti igényét megalapozta volna. Arra ugyanis csak hivatkozott, hogy elesett egy munkalehetőségtől az alperesi riport miatt, ezt azonban nem bizonyította. Erre vonatkozóan ... tanú csak a felperestől származó tudomását adta elő, ami bizonyítékként nem értékelhető akkor, amikor a felperes közvetlen bizonyítékkal is szolgálhatott volna a hivatkozott munkáltatótól származó akár írásos dokumentummal, vagy tanúbizonyítással.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság azt értékelte, hogy az alperes kétségtelenül megsértette a felperes - eljárásjogi rendelkezésekkel külön is védett - önrendelkezési jogát, kifejezett tiltása ellenére mutatta be hangját. A jogsértést több alkalommal és több módon is megismételte. A felróhatóság körében értékelte azt, hogy eljárásából egyértelműen hanyagságra lehet következtetni, mert a felvételen jól látható, hogy a kamerától távolabb elhelyezkedő, a felpereshez hasonló módon névtáblát és állományjelzőt viselő személy esetében, ezek kitakarása megfelelően megtörtént, ugyanakkor ezen személy hangja is torzítás nélkül hallható. Ezek a körülmények szándékos károkozásra nem utalnak, a szakmai szabályok nem kellően gondos alkalmazására azonban igen. Ugyancsak értékelhető volt az a körülmény is, hogy az alperesi műsorok széles nyilvánosságot kaptak, abban a felperes érintettségéről számosan értesülhettek.

Mindezekre tekintettel a sérelemdíj mértékét a másodfokú bíróság 500.000 forintra leszállította. Az elsőfokú ítéletet, a perköltségre is tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. Ennek során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében nem rendelkezett illetékfizetési kötelezettségről, indokolása ezért azzal nem állt összhangban.

A felek pernyertességének arányát az elsőfokú eljárásban a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján a felperesre kedvezőtlenebb módon 1/3-ad - 2/3-ad arányban állapította meg. Mivel a tanúbizonyítás a megállapítás tekintetében teljes körűen eredményre vezetett, annak viselésére az alperest kötelezte. Az ügyvédi munkadíjat mindkét jogi képviselő esetében a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg, figyelemmel arra, hogy a felperes a megbízási szerződést nem csatolta, annak tartalmát az elsőfokú eljárás során nem igazolta.

A másodfokú eljárásban a felek pernyertességének arányát a Pp. 239. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdés alapján egyenlő mértékűnek ítélte, ezért úgy rendelkezett, hogy

a másodfokú eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték megfizetéséről a fenti arányokra is tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján döntött a másodfokú bíróság.

Budapest, 2018. szeptember 26.

dr. Kisbán Tamás s.k.  
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.  
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.  
bíró